

Introduktion till temat akademiska litteraciteter

Johan Landgren, redaktör

När studenter börjar på en högre utbildning är det inte bara ett eller flera ämnen de ska fördjupa sig i, de förväntas också förstå hur man läser, talar, söker, skriver och presenterar inom högskolan; det vill säga tillgodogöra sig ett antal akademiska litteraciteter. I ljuset av de senaste decenniernas utveckling av högre utbildning, med exempelvis akademiseringen av tidigare professionsutbildningar och breddad rekrytering, har detta gett upphov till ett antal pedagogiska utmaningar för många utbildningar. Med detta nummer vill vi lyfta ett antal sådana utmaningar, med förhoppningen att det kan ge er läsare nya tankar och idéer kring hur arbetet med studenters akademiska litteraciteter kan utvecklas.

Begreppet akademiska litteraciteter har sitt ursprung i forskningstraditionen New Literacy Studies. Centralt för begreppet är att det inbegriper såväl en sociokulturell aspekt som en färdighetsaspekt. I "The 'Academic Literacies' Model: Theory and Applications" definierar Lea och Street (2006) begreppet på följande sätt: "[Academic literacies] is concerned with meaning making, identity, power, and authority, and foregrounds the institutional nature of what counts as knowledge in any particular academic context. It is similar in many ways to the academic socialization model, except that it views the processes involved in acquiring appropriate and effective uses of literacy as more complex, dynamic, nuanced, situated, and involving both epistemological issues and social processes, including power relations among people, institutions, and social identities."

I detta temanummer lyfts akademiska litteraciteter från en rad olika perspektiv. Jag själv skriver om erfarenheterna från ett kollegialt utvecklingsprojekt mellan avdelningarna Bibliotek och högskolepedagogik och Mat och måltid. Charlotte Sennersten och Ali Hassan Sodhro undersöker vilka utmaningar som finns med att undervisa studenter i digital litteracitet. Lisa Finné Persson reflekterar kring hur

kombinerad respons (skriftlig, auditiv och kollegial) skulle kunna hjälpa studenter att utvecklas i sitt skrivande. Jenny Edvardsson, Christina Lindh, Petra Magnusson och Cecilia Segerby skriver om sina erfarenheter av att undervisa på den högskolepedagogiska kursen Språk- och läsutvecklande undervisning. Och slutligen reflekterar Christoffer Dahl över olika definitioner av kritiskt tänkande, samt hur undervisningen i kritiskt tänkande tar sig uttryck, med särskilt fokus på lärarutbildningen.

Utöver temabidragen erbjuder numret två texter. Marie Fridberg skriver om ett samverkansprojekt på förskolläraryrket som syftar till att fler studenter ska välja att skriva examenarbeten med naturvetenskaplig inriktning. Pernilla Garmy och Gita Hedin skriver om erfarenheten av det högskoleövergripande projektet ”God sömn främjar framgångsrika studier”.

Med det önskar jag er god läsning, och hoppas att bidragen ger upphov till såväl lyfta ögonbryn som inkännande hummanden. Vill du själv delta i debatten? Hör av dig till redaktionen!